

REPORT DE LES ACTIVITATS MÉS RELLEVANTS DE LA SECCIÓ FILOLÒGICA

**Exposat en el Ple de l'Institut d'Estudis Catalans
el 3 d'abril de 2006**

- I. LÍNIES GENERALS D'ACTUACIÓ DEL CONSELL DE GOVERN DE LA SECCIÓ FILOLÒGICA
- II. MEMBRES
- III. ACTIVITATS DE LA SECCIÓ FILOLÒGICA
- IV. PROJECTES NORMATIUS
- V. PROJECTES CIENTÍFICS
- VI. PUBLICACIONS
- VII. SOCIETATS FILIALS

I. LÍNIES GENERALS D'ACTUACIÓ DEL CONSELL DE GOVERN DE LA SECCIÓ FILOLÒGICA

El Consell de Govern de la Secció ha continuat les línies d'actuació que inicià al principi del seu mandat. En l'àmbit intern, s'han continuat les visites i les entrevistes amb els directors i el personal de les oficines i els projectes de la Secció Filològica, i amb les comissions de treball d'aquesta Secció.

El Ple de la Secció Filològica ha aprovat per unanimitat la segona memòria presentada pel Consell de Govern de seguiment dels acords presos per la Secció Filològica en les sessions ordinàries plenàries.

Pel que fa a la relació amb la resta de l'IEC, cal destacar la col·laboració amb l'Equip de Presidència, principalment en afers relacionats amb la llengua. A tall d'exemple, es pot esmentar la participació de la Secció Filològica en les negociacions amb la Generalitat de Catalunya per a la formalització del contracte programa. (...) Així mateix, també s'ha iniciat una ronda de visites als diferents serveis de l'IEC. Cal destacar també la col·laboració amb les delegacions de l'IEC, durant aquest any especialment amb la de Lleida, que ajudà a la preparació de la reunió de la Secció a les Valls d'Àneu, i amb la de Castelló, per a l'organització de les Jornades a Morella.

En l'àmbit extern, el Consell de Govern ha continuat amb els contactes establerts amb alts responsables de les principals institucions polítiques. Els treballs de la Secció han comportat relacions amb diversos organismes de la Generalitat de Catalunya, principalment la Secretaria de Política Lingüística, la Comissió de Toponímia de Catalunya, i els Departaments de Política Territorial i Obres Públiques, de Cultura, de Governació i d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació, i també amb la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears, el Consell Insular de Menorca i el Consell General d'Aran. Així mateix, s'ha començat a treballar amb la Casa de les Llengües de la Generalitat de Catalunya. El president de la Secció Filològica ha estat designat, a sol·licitud del conseller primer de la Generalitat, membre de la de la comissió d'experts que promou l'Institut Nacional d'Administració Pública del Govern espanyol per a l'Estudi de l'Ús de les Llengües Cooficials en l'Administració General de l'Estat.

Han continuat també les relacions de la Secció Filològica amb institucions universitàries de tot el territori, com la Universitat d'Alacant —amb què l'IEC té signat un conveni de cooperació per al projecte de recerca Institut Virtual Internacional de Traducció (IVITRA)—; l'Institut

Universitari de Lingüística Aplicada de la Universitat Pompeu Fabra, l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana —amb el qual se signà un conveni de col·laboració el mes d'octubre de 2005—, l'Institut Joan Lluís Vives, la Universitat Catalana d'Estiu, el Consorci Universitat Internacional Menéndez Pelayo de Barcelona (CUIMPB). Així mateix, s'ha continuat la col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears, mitjançant la participació d'un representant de la Secció Filològica, el senyor Isidor Marí, en la comissió tècnica del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General d'aquesta Universitat, de la qual són membres també la senyora Aina Moll i el senyor Joan Miralles, i en el comitè científic de la Càtedra Alcover-Moll-Villangómez.

Quant a les relacions amb les altres acadèmies de la llengua de l'estat espanyol, en l'àmbit científic sovintegen els contactes amb la Real Academia Galega, Euskaltzaindia i la Real Academia Española. Així mateix, la Secció Filològica, juntament amb la Presidència de l'IEC, ha estat convidada a participar en el projecte de la Casa de las Lenguas Ibéricas, que promou l'Instituto Cervantes.

(...)

Tot i que se'n parlarà més endavant en l'apartat d'activitats, s'ha de subratllar la relació que ha establert la Secció Filològica amb la Federació de Persones Sordes de Catalunya, principalment pel que fa al reconeixement de la llengua de signes catalana. Aquest reconeixement s'ha culminat amb l'elecció del senyor Josep Quer com a membre corresponent de la Secció, en l'especialitat de llengua de signes catalana. D'altra banda, des de la Secció es col·labora amb representants polítics de Catalunya al Congrés de Diputats per a intervenir en l'avantprojecte de llei pel qual es reconeix la llengua de signes espanyola, però que no reconeix les altres llengües de signes de l'Estat.

Finalment, cal esmentar la col·laboració amb l'Institut Ramon Llull i amb el TERMCAT, en el qual la Secció Filològica té representació oficial, tant en el seu Consell de Direcció com en el seu Consell Supervisor, el director del qual és membre de la Secció

II. MEMBRES

1. Nous membres

La Secció Filològica compta amb vint-i-set membres numeraris, onze membres emèrits i vint-i-dos membres corresponents.

En el Ple del 13 de juny de 2005 foren elegits quatre nous membres numeraris de la Secció, la senyora Maria Josep Cuenca i els senyors Josep Martines, Miquel Àngel Pradilla i Modest Prats, i en el Ple del 28 de febrer de 2006, vuit membres corresponents, els senyors Rafael Caria, Michel Contini, Jordi J. Costa, Joan F. López Casanovas, Josep Quer, Artur Quintana, Lídia Rabassa i Alan Yates.

(...)

2. Celebracions, distincions i nomenaments

El senyor Jaume Cabré fou guardonat l'abril de 2005 amb el Premi Nacional de la Crítica, concedit per l'Associació Espanyola de Crítics Literaris, per la seva novel·la *Les veus del Pamano*.

El 15 de juny la Secció va commemorar el vuitantè aniversari del senyor Ramon Amigó, membre corresponent, que escaigué el 16 de gener.

El senyor Joan Solà fou distingit amb la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya, que li fou lliurada el 30 de novembre.

El 13 de desembre de 2005 el senyor José Antonio Pascual, membre corresponent, va ser investit doctor Honoris Causa per la Universitat de París 13.

El mes de gener el senyor Antoni M. Badia i Margarit fou nomenat membre corresponent de la Société de Langue et Littérature Wallones de Lieja.

El 7 de gener de 2006 el senyor Joan Veny fou proclamat fill il·lustre de Campos (Mallorca).

El senyor Jordi Sarsanedas rebé el Premi Ciutat de Barcelona de Literatura Catalana per l'obra *La discreta venjança* el febrer de 2006.

III. ACTIVITATS DE LA SECCIÓ FILOLÒGICA

1. Reunions del ple i de les comissions de la Secció Filològica des del 4 d'abril de 2005

Des de l'exposició de l'últim informe, el ple de la Secció Filològica s'ha reunit onze vegades: 15 d'abril, 13 de maig, 10 de juny, 1 de juliol, 16 de setembre, 21 d'octubre, 18 de novembre i 16 de desembre de 2005, i 20 de gener, 17 de febrer i 17 de març de 2006. La sessió ordinària del 16 de desembre coincidí amb la celebració de les Jornades de la Secció Filològica a Morella. Com és habitual, en aquestes reunions s'han tractat temes propis de l'àmbit filològic i de la normativa lingüística, així com de funcionament de la Secció.

Pel que fa a les comissions de la Secció, la Comissió de Lexicografia ha fet vint-i-sis reunions; la Comissió de Gramàtica, nou reunions, i la Comissió de Català Estàndard (formada per les subcomissions de sintaxi i de lèxic), també nou reunions.

Seguint el costum de la Secció Filològica de fer algunes de les reunions del seu Ple a diversos indrets del seu àmbit lingüístic, la sessió de l'1 de juliol se celebrà a la sala Sala d'actes de l'Ajuntament d'Esterrri d'Àneu, en el marc de la visita de la Secció a les Valls d'Àneu, que s'organitzà conjuntament amb el Consell Cultural de les Valls d'Àneu. El mateix dia a la tarda es féu una sessió oberta al públic d'homenatge a Joan Coromines, en ocasió del centenari del seu naixement, a l'Ecomuseu de les Valls d'Àneu. Obriren l'acte els presidents de la Secció Filològica i del Consell Cultural de les Valls d'Àneu, i hi hagué les intervencions següents: *Any Hug Roger III: un exemple de gestió cultural i patrimonial per al Pallars Sobirà*, pels senyors Ferran Rella i Ramon Sistac; *Llenasques recuperades*, pel senyor Pep Coll; *Inventari toponímic de les Valls d'Àneu*, pel senyor Albert Turull; *El Pamano i jo. Una experiència literària al Pallars Sobirà*, pel senyor Jaume Cabré. El senyor Josep Moran i la senyora Núria Tost presentaren el *Nomenclàtor oficial de la toponímia major de Catalunya*. Així mateix, s'hi féu la presentació del primer volum de les Obres Completes de Pompeu Fabra, a càrrec dels directors d'aquest projecte, els senyors Jordi Mir i Joan Solà. La sessió es clogué amb un col·loqui. El dia 2 de juliol la Secció Filològica, el Consell Comarcal de les Valls d'Àneu i els municipis aneuencs tornaren a homenatjar Joan Coromines a Perosa amb la desclosa d'una placa commemorativa del centenari del seu naixement.

Pel que fa a les sessions ordinàries de la Secció, en algunes reunions s'ha dedicat la primera part de l'ordre del dia, de 10.30h a 12h, a la presentació monogràfica d'un projecte de l'IEC o de l'activitat d'un organisme extern que pot interessar els membres de la Secció Filològica. Des del 4 d'abril de 2005, s'hi ha fet la presentació de la llengua de signes catalana, a càrrec de la senyora Encarna Muñoz i dels senyors Santiago Frigola i Josep Quer (10 de juny de 2005); la presentació de les activitats del Laboratori de Fonètica, pel seu director, el senyor Daniel Recasens (21 d'octubre de 2005); la conferència del Dr. Ludwig M. Eichinger (Institut für Deutsche Sprache) «La reforma ortogràfica de la llengua alemanya i la seva gestió interestatal» (17 de febrer de 2006), i la conferència del Dr. Reinier Salverda (Col·legi Universitari de

Londres, Anglaterra) «Dos països, una llengua? Flandes, els Països Baixos i la Unió Europea» (17 de març de 2006). Aquestes dues darreres activitats, han tingut lloc amb la col·laboració de la Càtedra UNESCO de Llengües i Educació.

2. Cicle de conferències «Homenatge de l'IEC a Joan Coromines, en el centenari de la seva naixença»

El 5 d'abril de 2005 s'inaugurà el cicle de conferències «Homenatge de l'IEC a Joan Coromines, en el centenari de la seva naixença», que tingué lloc a la seu de l'Institut els dies 5, 12, 19 i 26 d'abril i 3, 10 i 17 de maig. Hi participaren Germà Colón (IEC i Universitat de Basilea), José Antonio Pascual (IEC, Real Academia Española i Universitat Carlos III de Madrid), Eva Buchi (CNRS/ATILF, Nancy), Aitor Carrera (Universitat de Lleida), Xavier Terrado (Universitat de Lleida), Josep Ferrer (filòleg), Joan Pujades (periodista), Antoni M. Badia i Margarit (IEC, Universitat de Barcelona), Max Cahner (Fundació Pere Coromines), Carles Duarte (filòleg i col·laborador de Joan Coromines), Joan Ferrer (Universitat de Girona) i Aina Moll (IEC). El senyor Antoni M. Badia i Margarit ha estat el president de la comissió organitzadora dels actes d'homenatge que l'IEC ha dedicat a Joan Coromines, i també representa l'Institut en la comissió que ha nomenat la Generalitat de Catalunya amb motiu d'aquest centenari, el president de la qual és el senyor Joan Solà i el secretari, Ramon Sistac. Com a complement al cicle de conferències, l'IEC oferí una petita exposició dedicada a Coromines. És en curs de publicació el volum de les actes del cicle.

3. Presentació del projecte de publicació de les Obres Completes de Pompeu Fabra (IEC, 18 de maig de 2005)

La presentació del projecte de publicació de les Obres Completes de Pompeu Fabra i més concretament, del seu primer volum, fou un acte presidit pel president de l'Institut, en què participaren el president de la Secció Filològica, el secretari de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, el director de Política Lingüística del Govern de les Illes Balears, els directors de l'obra i un representant del grup d'editorials que la publica. Aquest projecte és un objectiu de caràcter nacional, tenint en compte la importància de la figura del Mestre, amb el qual es fa justícia a la seva dedicació a la recuperació de la llengua i del país.

4. Presentació de l'obra de Ramon Pere Anglès *Recull de noms de lloc i de persona de Vilanova de Prades* (Vilanova de Prades, 12 de juny de 2005)

La presentació de l'obra fou a càrrec del seu autor, i dels senyors Josep Moran i Ramon Amigó, membres de la Secció.

5. Presentació de l'obra de *Gramàtica bàsica de la llengua de signes catalana* (IEC, 15 de juny de 2005)

L'IEC acollí la presentació de l'obra *Gramàtica bàsica de la llengua de signes catalana*, dirigida pel senyor Josep Quer i la senyora Eva M. Rondoni i publicada pel Departament de Documentació i Elaboració de Materials Didàctics de la Federació de Persones Sordes de Catalunya. Presidí l'acte la consellera de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya i també hi participaren el president de la Secció Filològica, la presidenta de la Federació de Persones Sordes de Catalunya, el vocal de Política Lingüística d'aquesta Federació i els autors de l'obra.

6. Conferència de la professora Rosemary G. Feal «La política lingüística y la lengua como tema político en los Estados Unidos» (IEC, 22 de novembre de 2005)

Aquest acte s'organitzà conjuntament amb l'Institut Ramon Llull. La professora Rosemary G. Feal és directora executiva de la Modern Language Association of America. Hi participaren el president de la Secció Filològica i la senyora Mary Ann Newman, coordinadora institucional de l'IRL.

7. Jornades de la Secció Filològica a Morella (16 i 17 de desembre de 2005)

Des de l'any 1990, la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans organitza cada any una visita de dos dies a un indret diferent dins els territoris de llengua catalana. Els objectius que s'hi persegueixen són prendre contacte amb estudiosos, erudits i persones interessades del lloc visitat, documentar-se sobre la situació i la problemàtica de la llengua, donar a conèixer l'Institut d'Estudis Catalans en medis que potser s'interessaran per completar-ne la informació, i establir contacte amb les diferents institucions polítiques del lloc visitat. Les darreres reunions han tingut lloc a Eivissa, Lleida, Castelló, Menorca, Perpinyà, Andorra, Palma, la Franja de Ponent, Elx i la Universitat d'Alacant, Tortosa, l'Alguer, Girona, les Illes Balears (amb motiu de la celebració de l'Any Francès de B. Moll), Vic i l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana.

Les Jornades de l'any 2005 es van celebrar a Morella, els dies 16 (divendres) i 17 (dissabte) del mes de desembre. Les ponències, coordinades pel senyor Miquel A. Pradilla, foren en bona part orientades a posar en comú els coneixements i les darreres investigacions sobre la llengua catalana i els parlars específics de les comarques del nord del País Valencià i del sud de Catalunya.

El divendres 16 tingué lloc a la sala del Justícia de l'Ajuntament de Morella la primera sessió acadèmica. Després d'uns parlaments d'inauguració de les Jornades a càrrec de l'alcalde de Morella i del president de la Secció Filològica, hi hagué les intervencions següents: *La llengua a Morella, avuil i fa cent anys*, pel senyor Germà Colón; *De fronteres administratives i límits geolectals. El cas valencianocatalà*, pel senyor Miquel A. Pradilla; *Dades sociolingüístiques de la comarca dels Ports*, pel senyor Ernest Querol, i *Carles Salvador. Acadèmic i excursionista*, pel senyor Vicent Pitarch. L'acte continuà amb un col·loqui. L'endemà en el mateix indret es féu la segona sessió acadèmica amb els parlaments següents: *Comarca i figuració literària*, pel senyor Lluís B. Meseguer; *Narrativa i territori*, pel senyor Andreu Carranza; *Els parlars de l'Ebre i el Maestrat en el context de la llengua formal*, pels senyors Joan Beltran i Josep Panisello. Aquesta sessió també continua amb un col·loqui i es clogué amb parlaments del president de la Secció Filològica i de l'alcalde de Morella.

Com és habitual, la Secció també gaudí d'actes culturals, com l'assistència al concert d'orgue que el divendres al vespre tingué lloc a l'Església Arxiprestal de Santa Maria, i la visita guiada al nucli de Morella que es féu dissabte al matí.

Cal agrair l'acollença magnífica de l'Ajuntament de Morella, encapçalat pel seu alcalde, el senyor Joaquim Puig.

Enguany es publicarà el volum que recull les intervencions dels actes acadèmics.

8. Presentació de l'obra de Montserrat Cailà i Jean-Paul Escudero *Història dels nom de Reiners. Les arrela d'un poble del Vallespir* (el Pont de Reiners, 21 de gener de 2006)

En l'acte, ultra els autors, participen els senyors Josep Moran i Pere Verdaguer, en representació de la Secció Filològica.

9. Presentació del volum *Poesies I: Gloses i cobles*, d'Antoni Febrer i Cardona (IEC, 1 de març de 2006)

En l'acte intervingueren el president de la Secció Filològica, el conseller de Cultura i Educació del Consell Insular de Menorca i les senyores Josefina Salord i Maria Paredes, autores de l'edició.

Aquesta obra, editada per l'Institut Menorquí d'Estudis (IME) i les Publicacions de l'Abadia de Montserrat, forma part de la publicació de l'Obra Completa d'Antoni Febrer i Cardona. La Secció Filològica coedita amb l'IME els volums de l'obra gramatical d'aquest autor. Fins ara s'han editat el *Diccionari menorquí, espanyol, francès i llatí* (IEC, Biblioteca Filològica XLII) i el volum *Obres gramaticals I* (IEC, Biblioteca Filològica L), en la publicació del qual ha participat també la Universitat de les Illes Balears.

Han continuat durant aquest any les presentacions arreu de Catalunya del *Nomenclàtor oficial de la toponímia major de Catalunya*, a càrrec dels senyors Josep Moran i Joan Anton Rabella, director i tècnic, respectivament, de l'Oficina d'Onomàstica.

Així mateix, el 27 de gener el president de la Secció presentà l'obra del senyor Josep M. Nadal *La llengua sobre el paper*, a la Llibreria 22 de Girona, juntament amb el senyor Ignasi Vila, i el 17 de març, el llibre del senyor Joan Miralles *Antologia de textos de les Illes Balears. I: Segles XIII-XVI*, al Museu d'Història de Catalunya.

La Secció també ha participat la celebració del vintè aniversari de la creació del Termcat, que es clourà el 20 d'abril amb la presentació a l'IEC de l'obra *La normalització terminològica en català: criteris i termes 1986-2004*, en un acte presidit pel president de l'IEC, amb la participació del secretari general de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya, el president de la Secció Filològica, el director de les Publicacions de l'Abadia de Montserrat i la directora del Termcat.

En el marc de la celebració del Centenari de l'IEC, la Secció Filològica treballa en la commemoració del centenari del I Congrés Internacional de la Llengua Catalana, que es durà a terme amb un cicle de conferències el darrer trimestre de 2006 (entre el 17 d'octubre i el 12 de desembre) i en el «Simposi Internacional sobre el Català al segle XX: balanç de la situació i perspectives», que tindrà lloc a l'Institut els dies 24, 25 i 26 d'octubre de 2007.

Per acabar, cal destacar que en el Ple d'avui el senyor Joan Veny presenta alguns aspectes del projecte en curs de *l'Atlas lingüístic del domini català*. És la segona vegada que es fa la presentació singular d'un projecte de la Secció Filològica en aquest informe d'activitats anual que la Secció fa en el Ple de l'IEC. La primera fou el 4 d'abril de 2005, en què el senyor Germà Colón presentà el projecte del Vocabulari de la Llengua Catalana Medieval, de Lluís Faraudo de Saint-Germain, que des del mes de maig de 2005 es pot consultar públicament en el web de l'Institut

IV. PROJECTES NORMATIUS

Els projectes normatius són aquells que tenen com a objectiu l'establiment de normativa explícita o de propostes normatives que responen a encàrrecs oficials. Són competència exclusiva de l'IEC, que delega en la Secció Filològica, i constitueixen el compromís cívic primordial de la Secció Filològica. En aquests moments es treballa en els projectes següents:

1. Segona edició del *Diccionari de la llengua catalana* de l'IEC

El mes de març s'ha tancat el text final del diccionari, que ara és en mans dels membres de la Secció Filològica perquè el revisin. La previsió és que l'obra pugui presentar-se públicament l'abril de 2007.

2. *Gramàtica de la llengua catalana* de l'IEC
3. *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana: Sintaxi* i *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana: Lèxic*

IV. PROJECTES CIENTÍFICS

Són projectes l'objectiu dels quals és constituir o dotar la comunitat científica d'una infraestructura de recerca o d'una obra de caràcter fonamental. En general són projectes que demanen una inversió important de temps i recursos. Actualment, són adscrits a la Secció Filològica els projectes següents:

1. Diccionari del Català Contemporani (DCC)
2. Atlas Lingüístic del Domini Català (ALDC)
3. Glossarium Mediae Latinitatis Cataloniae
4. Vocabulari de la Llengua Catalana Medieval de Lluís Faraudo de Saint-Germain
5. Observatori de Neologia
6. Publicació de les obres completes de Pompeu Fabra
7. Publicació de l'obra gramatical d'Antoni Febrer i Cardona
8. Llengua i territori a ponent i l'Alt Pirineu (I). El patrimoni etnicolingüístic al Pirineu i al Prepirineu i al nord de la Franja
9. Cooperació en Neologia Catalana: desenvolupament d'una plataforma de treball en xarxa via Internet

També cal esmentar les iniciatives següents:

1. Revista *Estudis Romànics*
2. Fòrum d'Estandardització (FOREST)
3. Portal de dades lingüístiques

VI. PUBLICACIONS

Obres publicades per la Secció Filològica des del 4 d'abril de 2005:

Estudis Romànics, volum XXVII

Jornades de la Secció Filològica de l'IEC a l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana

Els mètodes en dialectologia: continuïtat o alternativa? I Jornada dels Amics de l'Associació del Professor Antoni M. Badia i Margarit (Barcelona, 11 de març de 2004)

Cartes de Carles Riba. I: Apèndix 1916-1959, recollides i anotades per Carles-Jordi Guardiola

BRANCHADELL, Albert. *La moralitat de la política lingüística. Un estudi comparat de la legitimitat liberaldemocràtica de les polítiques lingüístiques del Quebec i Catalunya*

CAILÀ, Montserrat i ESCUDERO, Jean-Paul. *Història dels noms de Reiners. Les arrels d'un poble del Vallespir*

Reedicions i reimpressions:

FEBRER I CARDONA, Antoni. *Diccionari menorquí, espanyol, francès i llatí*

Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana, I: Fonètica

Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana, II: Morfologia

Participació en l'edició de l'obra:

BERTRAN, Vicent. *El parlar de la Marina Alta. El contacte interdialectal valencianobalear*

VII. SOCIETATS FILIALS

1. SOCIETAT CATALANA D'ESTUDIS CLÀSSICS

a) Activitats

Conferències

- 20 d'abril de 2005: «Tradition et innovation: le poème 4 W. de Solon sur l'Economie», a càrrec de la professora Fabienne Blaise, de la Universitat Charles de Gaulle - Lille III. Lloc: Institut d'Estudis Catalans.
- 6 i 7 de juny de 2005: Dues sessions a càrrec del professor Teodoro Hampe, de la Universidad Nacional Mayor de San Marcos de Lima sobre tradició clàssica al Perú. En col·laboració amb la Universitat de Barcelona.
Dia 6: «Reminiscencias clásicas en la *Historia del Perú* de Agustín de Zárate (1555/1577)». Lloc: Institut d'Estudis Catalans.
Dia 7: «La Universidad de San Marcos y el apogeo de la cultura virreinal peruana». Lloc: Facultat de Filologia de la Universitat de Barcelona.
- 13 de juny de 2005: «Man, Death and Fate in Indo-European Tradition», a càrrec del professor Martin L. West, All Souls College, Oxford University. Lloc: Institut d'Estudis Catalans.
- 9 de novembre de 2005: «Aspectos del estoicismo en Fedra de Séneca», a càrrec de Lia Galán, professora de Literatura Llatina de la Universitat de Pavia. Lloc: Institut d'Estudis Catalans.

- 12 de desembre de 2005: «Il mondo come artefatto: caos e cosmo nel Timeo de Platone», a càrrec del professor Mario Vegetti, Universitat de Pavia. Lloc: Institut d'Estudis Catalans.
- 13 de desembre de 2005: «Il problema della persona nel pensiero antico», a càrrec del professor Mario Vegetti de la Universitat de Pavia. Lloc: Facultat de Filologia de la Universitat de Barcelona
- 21 de desembre de 2005: «Ramon Llull a Orient (1301-1302): un viatge, quatre llibres». a càrrec del professor Jaume Medina, Universitat Autònoma de Barcelona. Lloc: Institut d'Estudis Catalans

Curs d'actualització en religió i mitologia grecolatines (primera part)

Del 4 al 14 de juliol de 2005. Organitza la Societat Catalana d'Estudis Clàssics amb la col·laboració de l'Institut d'Estudis Catalans. Lloc: Institut d'Estudis Catalans.

Dia 4 de juliol

«El panteó dels déus grecs», a càrrec de Jordi Pàmias.

«Cosmogonies i Teogonies gregues», a càrrec de Maite Clavo.

Dia 5 de juliol

«Orfeu i l'orfisme», a càrrec de Carles Garriga.

«Mites de fundació i Fundació de Roma», a càrrec de Jesús Carruesco.

Dia 6 de juliol

«Mites grecs d'autoctonia», a càrrec de Carles Miralles.

«Una visión de la figura del héroe desde los clásicos hasta el siglo XXI», a càrrec de Cándida Ferrero.

Dia 7 de juliol

«Filosofia i Mitologia», a càrrec de Jaume Pòrtulas.

«Virgili i la política religiosa d'August», a càrrec de Xavier Espluga.

Dia 11 de juliol

«Mites grecs de mort», a càrrec de Montserrat Reig.

«Les Metamorfosis d'Ovidi», a càrrec de Josep Maria Escolà

Dia 12 de juliol

«Cultos femeninos centro-mediterráneos en época helenística», a càrrec de Maria José Pena.

«Mitologia pagana i cristianisme», a càrrec de Jaume Pòrtulas.

Dia 13 de juliol

«Los héroes griegos: mito y culto», a càrrec de Natalia Palomar.

«Els cultes "orientals" en el món greco-romà», a càrrec de Alain Blomart.

Dia 14 de juliol

«La Gnosi», a càrrec de Montserrat Jufresa.

Jornada Internacional d'Homenatge a Nicole Loraux: «La construcció d'un passat en l'Atenes del s.V. a.C.: Nicole Loraux (1944-2003), entre l'antropologia i la història»

Dia 4 de novembre de 2005

«L'autochthone, la terre et la femme», Claudine Leduc (Université Toulouse-Le Mirail).

«Percorsi dell'ateniesità», Diego Lanza (Università di Pavia).

«Matar les dones: dordre's les dones», Carles Miralles (Universitat de Barcelona).

«Descifrando enigmas con Nicole Loraux», Ana Iriarte (Universidad del País Vasco).

«Allò que Tirèsiàs sabia», Jaume Pòrtulas (Universitat de Barcelona).

«Une autre façon de faire l'histoire», Cathérine Darbo-Péschanski (École des Hautes Études en Sciences Sociales, Centre Louis Gernet, Paris).

«L'oblio nella memoria di Atene». La polis di Nicole Loraux, Ricardo di Donato (Università di Pisa).

«L'Atenes dels escriptors d'època imperial», Francesca Mestre (Universitat de Barcelona).

Lloc: sala de graus de la Facultat de Filologia de la Universitat de Barcelona.

Seminari «El territori de Tàrraco: vil·les romanes del Camp de Tarragona» (14, 15 i 16 de febrer de 2006)

Dia 14 de febrer de 2006

«La vil·la romana a les fonts literàries llatines», José Martínez.

«Aspectes iconogràfics a les vil·les romanes», Jesús Carruesco.

«L'ordenació Territorial de Tarraco: xarxa viària i divisió cadastral», Josep Maria Palet.

«Estudi del poblament rural de l'ager Tarraconensis. Una aplicació a la cossetània oriental», Marta Prevosti.

«Tarraco-Barcino: les vil·les romanes dels Munts (Altafulla) i el Moro (Torredembarra)», Francesc Tarrats i Josep Anton Remolà.

Aquesta Jornada ha estat organitzada conjuntament amb el Museu Nacional Arqueològic de Tarragona (MNAT), la Universitat Rovira i Virgili (URV) i l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica, amb la voluntat d'oferir una informació actualitzada sobre les principals vil·les romanes del camp de Tarragona.

15 de febrer

Visites a la vil·la romana dels Munts (Altafulla) i a la vil·la romana del Moro

«Tarraco-Valentia: les vil·les romanes de Cal·lípolis (Vila-seca) i la Llosa (Cambrils)», Josep Maria Macias i Ester Ramon

«Tarraco-Ilerda: les vil·les romanes de Centelles (Constantí) i El Vilar (Valls)», Josep Anton Remolà i Maria Adserias

16 de febrer

Visita a la vil·la romana de Centelles (Constantí) i a la vil·la romana de la Llosa (Cambrils).

b) Publicacions

Ítaca. Quaderns Catalans de Cultura Clàssica, 20, 2004

2. SOCIETAT CATALANA DE LLENGUA I LITERATURA

a) Activitats

Presentació del llibre *El Capbreu de Benifallet de 1373* de Ventura Castellvell

(Casal Municipal de Benifallet, 22 d'abril de 2005)

Aquest llibre, que correspon al volum número 4 dels Treballs de la Societat Catalana de Llengua i Literatura, es va presentar a Benifallet amb la participació de l'autor, Ventura Castellvell; de l'alcalde de Benifallet, Jordi Monclús; del delegat de cultura de les Terres de l'Ebre, Antoni Sabaté; del director de l'IES de Móra d'Ebre, Joan Salvador Ventura, i del secretari de la SCLL.

Presentació del llibre *Catalans i occitans a la Catalunya moderna* de Joan Peytaví

(Institut d'Estudis Catalans, 19 de gener 2006)

Aquest llibre va ser presentat a la seu de l'IEC, a la sala Nicolau d'Olwer, amb la participació de l'autor. Presentació històrica i transcripció del fogatge català de 1553, del registre de la taxa del Batalló de 1643 i de les dues llistes dels immigrants occitans de 1542-1543 i 1637, a la zona de la Catalunya del Nord, comtats de Rosselló i Cerdanya, s. XVI-XVII.

Curs «Parlar i escriure. L'impacte del llenguatge sobre l'escriptura»

(Institut d'Estudis Catalans, del 9 de març al 30 de març de 2006)

El professor Miquel Siguan, de la Universitat de Barcelona, imparteix un curs sobre llengua i escriptura al llarg de quatre sessions. Cada sessió es divideix en dues classes o conferències diferenciades

- Dia 9 de març
«El llenguatge abans de l'escriptura»
«El primer impacte. L'escriptura i el món clàssic»
- Dia 16 de març
«La interpretació del text sagrat»
«Llibres, racionalitat i progrés»
- Dia 23 de març
«Escriptura i subjectivitat»
«La llengua escrita i la norma lingüística»
- Dia 30 de març
«La cultura escrita qüestionada»
«L'impacte de les noves tecnologies i el futur del llenguatge»

IV Col·loqui Internacional Verdaguer «Llengua, retòrica i poètica»

(Barcelona- Vic- Folgueroles, 10-12 de novembre de 2005)

El col·loqui internacional es va basar en l'estudi sobre Verdaguer i el seu ascendent del llegat lingüístic, retòric i poètic, la seva riquesa i la seva vitalitat en la tradició literària catalana, centrat en quatre àmbits temàtics:

- Els codis disponibles. Les fonts i els models
- El pensament i les actituds de Verdaguer
- L'escriptura de Verdaguer
- La projecció de l'escriptura de Verdaguer

III Simposi Internacional «Vers una sintaxi històrica del català: metodologia i objectius»

(Seu Universitària de la Nucua, Alacant, 16-18 de novembre de 2005)

La SCLL ha col·laborat en l'organització del III Simposi realitzat a la Nucua, que té com a finalitat l'elaboració d'una sintaxi històrica de la llengua catalana, i que porten a terme des de l'any 2003 conjuntament l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana i la Seu Universitària de la Universitat d'Alacant a la Nucua.

Col·loqui «La biografia popular. De l'hagiografia al gossip»

(Tarragona, 25 de novembre de 2005)

La Societat Catalana de Llengua i Literatura, conjuntament amb el departament de Filologia Catalana de la Universitat Rovira i Virgili, l'Arxiu de Tradicions de l'Alguer i la Diputació de Tarragona, va participar en l'organització de la jornada, que va començar amb la conferència inaugural «Construir la biografia, ordenar la memòria» a càrrec del Dr. Jordi Roca. També es va presentar el llibre de Caterina Valriu i Tomàs Vidot «El rei en Jaume I, un heroi històric, un heroi de llegenda» a càrrec dels autors.

«Jornada d'estudi en honor a Joan Coromines»

(Universitat de València, València, 14 i 15 de desembre de 2005)

La SCLL va col·laborar en l'organització de la jornada dedicada a Joan Coromines amb motiu de la celebració del centenari del seu naixement, que es va portar a terme a la Universitat de València.

Conferència «Nom propi: significació i determinació», a càrrec de Josep Moran

(Institut d'Estudis Catalans, 30 de novembre de 2005)

Josep Moran va realitzar una conferència sobre un dels aspectes menys estudiats en l'àmbit de la lingüística catalana: el nom propi des del punt de vista de la significació.

b) Publicacions

Durant el primer semestre de 2005 ha aparegut el volum número 16 de la revista «Llengua & Literatura» i el volum número 4 dels Treballs de la Societat Catalana de Llengua i Literatura titulat *El Capbreu de Benifallet de 1373* de Ventura Castellvell.

Joan Martí i Castell
President de la Secció Filològica